

Johan Kvarnström sd m.fl.

Skriftligt spörsmål om ljudböcker, strömningstjänster och författarnas ersättning

Till riksdagens talman

Ljudböcker har blivit ett allt vanligare sätt för finländare att ta del av litteratur. Samtidigt har litteraturmarknaden förändrats genom digitaliseringen och framväxten av abonnemangsbaserade strömningstjänster. Utvecklingen har ytterligare förstärkts genom att stora internationella bolag, såsom Spotify, har etablerat sig på ljudboksmarknaden.

Författarorganisationer har upprepade gånger påpekat att ersättningsmodellerna för ljudboksströmning ofta leder till låga och svårförutsägbara inkomster. Ersättningen baseras vanligen på lyssningstid eller antal strömningar och står inte i proportion till det arbete som ligger bakom ett litterärt verk. Detta väcker frågor om huruvida dagens system långsiktigt tryggar förutsättningarna för ett professionellt författarskap och en mångsidig inhemsk utgivning.

I Norge har denna utveckling nyligen mötts genom lagstiftning. En ny boklag trädde i kraft under 2024, och från och med den 1 januari 2025 omfattas även ljudböcker av fast pris under de första tolv månaderna efter utgivning. Nya norska ljudböcker får därmed inte ingå i abonnemang under denna period, utan ska säljas till fast pris. Lagen förpliktar dessutom strömningstjänster att erbjuda alla nya norska ljudböcker till försäljning. Regleringen gäller böcker som ges ut på norska i Norge.

Syftet med den norska regleringen har varit att stärka författarnas ställning, skapa mer förutsägbara intäkter och minska risken för att ljudboksmarknaden koncentreras till ett fåtal internationella aktörer.

Med hänvisning till 27 § i riksdagens arbetsordning ställer viföljande spörsmål till den minister som saken gäller:

Hur bedömer regeringen att de nuvarande ersättningsmodellerna för ljudböcker i Finland tryggar författarnas möjlighet till skälig ersättning, och

avser regeringen att utreda behovet av lagstiftning eller andra åtgärder, med inspiration från den norska boklagen, för att stärka författarnas ställning och säkerställa en hållbar och mångsidig ljudboksmarknad i Finland?

Skriftligt spörsmål SS 459/2025 rd

Helsingfors 19.12.2025

Johan Kvarnström sd

Anette Karlsson sd